

Halászati Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XXIII. évfolyam
2022. május

A kitüntetés margójára

Ritka, mondhatni, egyedülálló, hogy egy tógazdaság a halascsárdáján keresztül reklámozza magát. Az ÖKO 2000 Kft. által üzemeltetett akasztói tógazdaság ilyen, mivel Akasztói Horgászpark és Halascsárda néven működteti a honlapját. Az egyedülálló létesítmény a Kiskunság szívében található. A környék egyik legnépszerűbb pihenőhelye, tartalmaz szórakozást és kikapcsolódást nyújt a család minden tagjának. Minden bizonynyal ez is közrejátszott abban, hogy Szabó Józsefet, az ÖKO 2000 Kft. tulajdonos-ügyvezetőjét választották tavaly Az Év Agráremberének állattenyésztés kategóriában.

• Ügyvezető úr, mindenekelőtt gratulálók Az Év Agrárembere kitüntetéshez! Szerintem jobb helyre nem is kerülhetett volna ez a szép elismerés, amit harminc éves halas pályafutása alapozott meg. Sok más oklevelet, plakettet, tróféát őriz a vitrinjében. Mit jelent Önnek ez az elismerés?

– Az Agrotrend-csoport választott meg Az Év Agrárembere díjra, állattenyésztés kategóriában. A kitüntetésnek több szempontból is örültem. Egyrészt megtisztelő számomra az elismerés, mert több mint hetven szakember döntött a listán szereplőkről, és én lettem közülük a befutó. Másrészt a díjjal nemcsak az én, hanem a halas szakma munkáját is elismerik, ráadásul a halat, az akasztói sziki pontyot is díjazták, amely a magyar élelmiszerek közül nyolcadikként nyerte el az OEM minősítést, vagyis vált uniós eredetvédett terméké. A díjhoz hozzájárult, hogy azokat díjazták, akik a szakmai munkán felül karitatív tevékenységet is végeznek. A családom aktívan támogat karitatív tevékenységeket. A kitüntetés méltó helyre kerül, a központi vitrinemben kap helyet.

• A halas szakma nevében köszönöm a választát...

– Amikor a csoport nyilvánosságra hozta a 2021-es győzteseket, a MA-HAL vezetésétől is érkeztek gratulációk, és a kollégák közül többen is felhívtak. Ez volt

a hab a tortán, mert a szakmabeliektől jövő elismerés éri a legtöbbet. Az újságon keresztül is köszönöm mindenkinek a gratulációt!

• Milyen állapotban van a tógazdaság?

– Április közepére végeztünk az ivadékok lehalászásával. Húsvétra teljes mértékben kiszolgáltuk a vevőinket. Május első napjaiban a horgászegyesületekkel szembeni kötelezettségeinket teljesítjük, nagytű pontyokat is eladunk, mert arra is nagy igény van. A P34-es fajta egynyaras ivadékaiból is van még eladó, de előzetes várakozásaink ellenére úgy látom, hogy egynyaras pontyból elegendő van a piacon. Ez előrevetíti, hogy elegendő hal lesz az országban, mert ritka népesítéssel gyorsabban növelhető a hal súlya. Hal szaporítóanyagból nincs hiány az országban, viszont a kétnyaras állománnyal lehetnek gondok. Háromnyaras állományok, ha nem is bőségesen, de rendelkezésre állnak, így a piac ellátásával nem lesz gond.

• Milyen gondokkal küzdenek a tavaknál?

– A kormorán óriási problémát okoz. Főként az ivadékos tavakat dézsmálják, az egyik tavunkból 40 mázsa egynyaras pontyot ettek ki. Az engedélyek alapján gyérítettük és riasztottuk a madarakat. Minden évben megkaptuk a kormoránriasztási engedélyt, és mindenki, aki vadászati

engedéllyel rendelkezik, az engedélyezett mennyiségben lóhet nagy kormorán (kis kormorán kilövése tilos). Külső segítséget is kaptunk a riasztáshoz, az állományritkításhoz. A kormorán a természetes vizek halállományát is nagymértékben pusztítja. Kieszi a kárászt, a keszeget, a kecségét, a süllőt és a pontyot is, olyan nagyra duzzadt a kormoránsereg. Az biztos, hogy jelentős anyagi teherrel jár a madárállomány fenntartása, mert ennek minden költségét a tógazdának kell állnia.

• A klímaváltozás milyen hatással van a termelési technológiájukra?

– Húsz évvel ezelőtt még legkésőbb novemberben befagytak a tavak, a négy évszak menetrendje szerint, és gyakorlatilag márciusig jégtakaró védte a halállományt. Friss vizet adtunk a halaknak, hogy oxigénhiányos állapot ne alakuljon ki. Akkor még nem volt kormorán. Újabban annyira enyhe a tél, hogy a tavak csak néhány napra fagynak be, így több száz madár kergeti és eszi a halakat. A mi tógazdaságunk nem tartozik a nagyok közé, mindössze 300 hektáros, mégsem győzzük emberrel a tavak védelmét. Ráadásul ezek a madarak nem hazaiak, hanem az orosz fennsíkról és az Északi-tengerről jönnek ▶

► ide. A kormoránt védjük – de ki védi a halakat?

• **Erre a – bizonyára költői – kérdésre én nem tudok válaszolni.**

– Azon gondolkodunk, hogy az ivadékos telelőtavak fölé – amennyiben végre kiírják a pályázati lehetőséget, bár ennek még nyomát sem látjuk – hálót feszítünk ki. Nincs más megoldás, mert már a telelőkben is akkora a veszteség, amit nem tudunk kigazdálkodni.

• **Őn mindig optimista volt a gazdálkodást illetően, még a kormorán-problémával együtt is. Megmaradt-e ez az optimista szemlélet?**

– Megmaradt, mert másként nem lehet előre menni. A termelési alapok rendben vannak, megvan a kellő mennyiségű takarmányunk és ivadékunk. Akinek nincs takarmánya, az nagy bajban lesz, mert az ára az egekbe szökött. Mi úgy számoltunk, hogy a költségek elmúlt évi növekedése nálunk minimum 350 forintot tett rá 1 kilogramm halhús előállítására. Takarmány, üzemanyag, munkabér, energia – ezek költsége mind-mind igen sokat emelkedett. Csak azt tudtuk csinálni, hogy emeltük az árainkat. Tavaly ilyenkor 850 forint volt a ponty kilója, most 1200 forint. Az áremelkedést a piac tudomásul vette.

• **És az önköltség növekedésének szerintem még nincs vége...**

– Én is így látom, mert először a pandémia, majd az orosz-ukrán háború – aminek nincs még vége – okozott gazdasági problémákat. Nem beszélve arról, hogy ilyen aszályos telünk még nem volt. A szántóföldi növénytermesztésünk sínyli meg legjobban a téli aszályt, 27 hektárról kellett a repcét kiszántanunk, olyan gyenge volt az állomány. Az őszi árpa sem nőtt

Szabó József Az Év Agrárembere

Szabó József Kiskunlacházán nevelkedett, ott járt általános iskolába, Dunaharaszti gimnáziumba, majd 1982-ben szerzett okleveles mezőgazdasági gépészmérnök diplomát Gödöllőn. A családi hagyományokat folytatva, az egyetem elvégzése után fóliás virágkertészetet épített, majd 1989-ben Akasztó és Dunatetőtlen térségében

saját tervei alapján megkezdte egy körtöltéses halgazdaság építését, saját kivitelezésben. A 2000-re megépült 12 tó és teletetőrendszer összesen 250 ha felületű volt. Ugyanebben az évben a halászati szakmérnök diplomát is megszerezte Debrecenben.

2001 óta lakik Akasztón, 2019 óta a település díszpolgára. 2012-ben a szomszédos halgazdaság megvásárlásával 300 hektárosra bővítette a halgazdaságát, ahol az általuk tenyésztett Szarvasi P34-s fajta fenntartói. 2003 óta saját keltetővel rendelkeznek. 2010-ben építettek egy 630 köbméteres átfolyóvizes intenzív telepet, ahol tokfélék nevelésébe kezdtek. Mára a halak már ivarérettek, kis kültéri tavakban tartják őket, kaviárt készítenek belőlük. Az intenzív telepen jelenleg szürkeharcsát nevelnek.

2015-ben építettek egy halfeldolgozót saját és megrendelőik igényeinek kielégítésére. Mindemellert 300 hektáron szántóföldi növényeket termesztnek, a pontytakarmányozáshoz szükséges gabonaféléket állítanak elő. 2002-ben belekezdtek a hortobágyi fehér racka tenyésztésébe. Mára 150 fős anyaállománnyal rendelkeznek és megszerezték atörzstenyésztés minősítést. A rackaállománnyal tartják karban a halastavak partját.

2004-ben készült el a mára országosan ismertté vált Akasztói Horgászpark és Halascsráda, ahol a halgazdaság termelésének közel harmadát értékesítik. 2005-ben alakították meg az Akasztói Sziki Ponty Termelő Konzorciumot a környékbeli haltermelő gazdaságok tulajdonosaival, és közös marketingmunkába kezdtek. Mindemellert szakmai segítséget adnak nekik a termeléshez, biztosítják a szaporítóanyagot, felvásárlással és közvetítéssel segítik az értékesítésüket.

Mára az akasztói sziki ponty országosan ismert és elismert lett márka lett. 2016-ban a Gasztronómiai Egyesület Aranyszalag minőségi elismerésben részesítette, 2020-ban pedig uniós oltalom alatt álló eredetvédelmi megjelölésű OEM termék lett, a hazai élelmiszerek közül nyolcadikként.

A generációváltás a küszöbön áll, az Akasztói Horgászpark és Halascsráda irányítását 2019-ben átadta a gyerekeinek. Egyik fia elvégezte Gödöllőn a halászati szakmérnöki képzést, másik fia szintén Gödöllőn végzett, agrármérnökként. Lánya idegenforgalom szakon szerzett diplomát, ő elsősorban a csárda irányításában vesz részt.

A Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat állandó támogatója, amelynek magánemberként és jogi személyként is egyaránt adományoz. Mindemellert küldetésének érzi az autista gyerekek támogatását is. A kastélyosdombói gazdálkodást segítő projekt mellett csaknem tíz éve tart kapcsolatot a szalonnai Roma Önkormányzattal is, és a náluk kibontakozott állattenyésztési, azon belül a mangalicatenyésztési tevékenységet is támogatja, tanácsokkal és anyagiakkal, hússal, sertéssel stb. Kastélyosdombon és Szalonnán is a munkába való visszavezetés a cél. Nem segély, nem adomány kerül oda, hanem lehetőséget teremtenek, a tudás átadása és az indulás megkönnyítése a cél. A szalonnai projekt egyébként eredetileg a szalonnai szalonna termékötletből indult.

meg. Katasztrófális terméseredményekkel kell számolnunk a mostani állapotok szerint. A környékünkön nagyon kevés eső hullott, több mint 100 milliméter csapadék hiányzik.

• **Hogyan teljesít a halascsráda?**

– Hál' Istennek, az idegenforgalom visszaállt a korábbi kerékvágásba. A pandémia után örülnek az emberek, hogy szabadabban, viszonylag kevés korlátozással élhetünk. A komplexum központjában található halascsrárdában magyaros ízekkel és bőséges adagokkal várjuk vendégeinket. A pecázás szerelmesei öt horgásztóban tehetik próbára tudásukat, a forró nyári napokon pedig a strandon található fürdő és pezsgőfürdő nyújt felfrissülést. Rendezvénytermünkben nagy létszámú esküvők, céges és családi rendezvények lebonyolítását vállaljuk. A többnapos pihenést tervezők számára tizenhárom szobás panziókat, illetve a strand területén található kempinget ajánljuk. Az idei naptárunk már betelt, így bizakodva nézünk a nyári idegenforgalmi időszak elé.

• **Végezetül: Önök mindig kiháználták a pályázati lehetőségeket. Mit remél a 2023-ban kezdődő új pályázati időszaktól?**

– Azt, hogy gyorsan kiírják a pályázatokot, és hogy a pályamunkákat gyorsan elbírálják. Ha két évet kell várni a támogatási okiratra, akkor nagyon sokan megmondják, hogy pályázzanak-e egyáltalán. Olyan infláció van, ami tarthatatlanná teszi a pályázatokban leírt összegeket. Egyébként útfelújítást és az elektromos hálózat felújítását tervezzük. Érvényes építési engedélyünk van egy intenzív recirkulációs rendszer építésére, de csak a pályázati feltételek ismeretében fogjuk eldönteni, hogy belevágunk-e a megvalósításába. Egyébként az akasztói sziki ponty mint márka tovább építhető, és az intenzív telepünkön is van előrelépés: már kaviárt is előállítunk. A terméket már forgalmazzuk, de a pandémia és a háború a kaviárpiacnak sem tett jót. Reménykedünk, hogy minél előbb eljön a béke.

H. GY.

Rapid oxigéntelítési eljárás oxigénhiányos tavakban

Már korábban publikáltam, hogy valamilyen, a szerves anyagok bomlásából felszabaduló (szerintem atomos) oxigénnel képesek lélegezni a halak, és ennek az oxigénnek a felvételéhez kevesebb energiára van szüksége a hálnak. Tapasztalatom szerint ugyanis az atomos oxigénnek kevesebb energiára van szüksége a hemoglobinhoz való kötődéshez, mint a molekuláris oxigénnek. Ez azért lehetséges, mert ilyenkor a baktériumokban és a kopoltyúban is jelen lévő peroxidáz enzim vezényli le az oxigénfelvételt.

Ismét olyan gyakorlati mérési eredményekkel találkoztam, amelyeken érdemes elgondolkodni. Második éve adok szaktanácsot a Mobidick Horgászegyesületnek, ahol nem mindig fogadják meg a tanácsaimat. Emiatt idén augusztusban komoly halehullás következett be. A technológia szerint takarmányeszet és az általam aktivizált EM mikroszervezetekből készített boksákat kellett volna használniuk. A tulajdonos viszont egy olcsóbb tatabányai eredetű meszet kezdett el használni, amit valójában utak feltöltésére használnak. Az összetevők listájából kiderült, hogy a dara-

bos, kő formájú új mesz nehezen oldódik. Kiprobáltam az oldódás közötti különbséget: 1600- 1600 ml vízbe 1 és 2 g takarmányeszet szórtam, míg a másik két üvegbe az újonnan használt meszből tettem hasonló mennyiséget a vízbe. Míg a takarmányeszetnek 10 százaléka maradt oldha-

tatlan formában, addig az új mesznek a 80 százaléka nem oldódott fel. Korábbi írásaimban már kifejtettem, hogy a mikroszervezetek csak oldható mesz jelenlétében fejtik ki hatásukat.

A horgászegyesület tavain – az egyiken különösen – az egyik augusztus közepi lehűlés során komoly oxigénhiány alakult ki. Ez a tó – már a neve is jelzi, Fekete-tó – kritikus állapotba került, mert annyi iszap van benne, hogy több év kell a megtisztításához. A lehűlés komoly elhullást okozott benne. Ekkor vettem észre a parton az úthoz használt meszet, ami jelentős mennyiségű kén is tartalmaz. Megbeszéltem a vezetővel, hogy a továbbiakban az általam javasolt meszet használják. Így szeptemberre nagy

2. táblázat: A H₂O₂ 30%-s oldatának adagolása különböző vizekbe

	H ₂ O ₂ ml	0	0,2	0,4	0,6	0,8	Víz hőmérséklet változása
Állott kútvíz	O ₂ mg/l	8,51	8,75	9,11	9,29		nem változott
Akváriumi víz	O ₂ mg/l	2,11	4,04	5,72	6,89	9,24	21,2-ről csökkent 20,6-re
EM akt. oldat	O ₂ mg/l	0,68	0,78	1	1,51	8,92	18,7-ről csökkent 18,2-re

1. táblázat: Mobidick Horgászegyesület, Fekete-tó, oxigén mérési eredményei 2020. 9. 15–22. között három mérési helyen

Dátum	Szept. 15.			Szept. 16.			Szept. 17.			Szept. 18.			Szept. 19.			Szept. 20.			Szept. 21.			Szept. 22.		
Mérési hely	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
víz mélység	mg/l O ₂																							
-0,23	5,18	5,38	5,58	6,23	5,95	5,85	4,87	5,12	5,42	3,42	3,26	3,29	0,96	0,69	0,26	0,19	0,13	0,13	0,31	0,2	0,22	0,16	0,18	0,09
-1	5,18	4,52	5,49	5,98	5,87	5,68	4,81	4,86	5,36	3,34	2,96	2,99	0,79	0,58	0,24	0,16	0,09	0,09	0,13	0,12	0,1	0,1	0,1	0,07
-2	0,62	0,15	5,38	1,41	1,1	3,35	0,63	1,67	4,76	3,2	2,85	3,02	0,76	0,56	0,2	0,11	0,07	0,07	0,09	0,09	0,06	0,08	0,08	0,05
-3	0,13	0,07	0,13	0,2	0,19	0,19	0,14	0,19	0,14	0,14	0,08	0,11	0,72	0,78	0,09	0,1	0,06	0,06	0,08	0,07	0,05	0,07	0,06	0,04
-4	0,05	0,04		0,09	0,18		0,05	0,05		0,08	0,05		0,08	0,12		0,09	0,06		0,06	0,05		0,06	0,05	
Átlag O₂	2,23	2,02	4,15	2,78	2,63	3,74	2,1	2,37	3,92	2	1,84	2,35	0,66	0,55	0,2	0,13	0,08	0,09	0,13	0,11	0,11	0,09	0,09	0,06
Az iszap O₂ tartalma	0,05	0,03	0,07	0,07	0,04	0,07	0,03	0,04	0,07	0,06	0,05	0,05	0,05	0,04	0,05	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,05	0,03
HpA	1013			1007			1002			1010			1012			1007			1003			1000		

3. táblázat: A Mobidick HE oxigén mérési eredményei a napi 100 l mikroszervezet és 100 ml H₂O₂ baadagolásával 2020. 9. 22. – 10. 1. között O₂ beadagolásával 2020. 9. 22. – 10. 1. között

Dátum	Szept. 23.			Szept. 25.			Szept. 28.			Szept. 29.			Szept. 30.			Okt. 1.		
Mérési hely	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Víz mélység	mg/l O ₂																	
-0,23	0,18	0,11	0,22	1,63	3,14	2,93	0,78	0,77	0,64	1,25	1,59	1,52	2,82	2,87	2,9	4,16	4,23	4,29
-1	0,11	0,07	0,07	1,11	0,24	2,66	0,68	0,63	0,6	1,15	1,48	1,47	2,75	2,75	2,82	4,03	4,14	4,19
-2	0,09	0,05	0,06	0,16	0,06	1,32	0,58	0,56	0,54	1,11	1,31	1,39	2,7	2,71	2,76	3,99	4,1	4,12
-3	0,08	0,05	0,04	0,08	0,04	0,99	0,54	0,56	0,51	1,12	1,3	1,38	2,65	02.Jan	2,75	3,97	4,09	4,06
-4	0,06	0,04		0,06	0,03		0,51	0,89		1,17	1,19		2,67	2,72		3,96	4,09	
Átlag O₂	0,1	0,06	0,1	0,68	0,69	1,97	0,61	0,68	0,57	1,16	1,37	1,44	2,71	2,75	2,8	4,02	4,13	4,14
Az iszap O₂ tartalma	0,05	0,04	0,03	0,07	0,03	0,49	0,42	0,88	0,5	1,14	1,34	1,32	2,59	2,68	2,7	3,9	4,05	4
HpA	934			984			989			993			991			985		

► nehezen visszatornáztuk az oxigén a megfelelő szintre. Sajnos az az iszapréteg, amit tavasz óta el kellett volna távolítanunk, a rendszerben maradt, nem beszélve a mésszel behozott kénről.

Szeptemberben a lehülés miatt ismét jelentős oxigénhiány keletkezett. A 1. táblázatban láthatók a reggeli oxigénmérések napi eredményei. Szeptember 22-én a helyzet katasztrofálissá vált. Az átlagoxigén (a méterenkénti mérési adatok átlaga) három különböző mérési helyen 0,09, 0,03 és 0,06 mg/l O₂ volt. Más gyakorlati és laboratóriumi adatok alapján itt már a kopoltyúval lélegző halaknak írmagja sem maradt volna. A halak persze pipáltak. A méréseket két Hach-lange készülékkel is ellenőriztük. A felszíni oxigénadatok sem voltak biztatóak: 0,16, 0,18 és 0,09 mg/l O₂ volt. Azaz itt sem volt elegendő oxigén a halaknak.

A 2020-as szarvasi halászati tanácskozáson és egy korábbi cikkemben is beszámoltam egy érdekes kísérletről. Ebben kútvízhez, akvárium vízhez és egy általam aktivizált EM mikroorganizmushoz 30 százalékos hidrogén-peroxidot adagoltam. Az oxigénfejlődés eredményei a 2. táblázatban láthatók. Ha nagyobb oxigéntartalmú vízbe adagoltam növekvő mennyiségű hidrogén-peroxidot, akkor a víz hőmérséklete nem változott, az oxigén mennyisége a vízben enyhén emelkedett. Ha alacsonyabb oxigéntartalmú akvárium vízbe adagoltam a hidro-

gén-peroxidot, akkor a hőmérséklet valamelyest csökkent, de a víz oxigéntartalma jelentősen megugrott. Ha aktivizált mikroorganizmushoz adagoltam közvetlenül a hidrogén-peroxidot, akkor a hőmérséklet-csökkenés mellett jelentősen emelkedett az oldat oxigéntartalma.

Ebben a kritikus helyzetben a tóparton először 500 ml tóvízhez 1 ml 30 százalékos hidrogén-peroxidot adtam. Az oxigéntartalom pillanatok alatt 1 mg/l-re emelkedett, és az emelkedés időben folyamatos volt. Kísérletezésre nem volt idő, ezért 20 l általam aktivizált EM mikroorganizmushoz 20 ml 30 százalékos hidrogén-peroxidot csepegtettem. Arányosan 40 ml-t kellett volna beadni, de a gyakorlatban ezt az oldatot be kellett volna vinni a tóra, és ott szétöntögetni. Ezért csak fél mennyiséget csöpögtettem be az oldathoz.

Rendes körülmények között a technológia szerint 40 l/ha mikroorganizmushoz használunk, ami ennél a 11 hektáros tónál 440 liter lett volna. Azonban nem állt rendelkezésre ez a mennyiség, így naponta csak 100 ml hidrogén-peroxid jutott 100 liter mikroorganizmushoz, négy, ráadásul nem egymást követő napon. A 3. táblázatban látható a tó oxigéntartalmának napi növekedése az oxigénegyensúly eléréseig. Az adatokból látható, hogyha egyből beadunk volna 440 liter keveréket, akkor a tó oxigéntartalma 1-2 nap alatt rendbejött volna. A tó oxigénegyensúlya

29-én gyakorlatilag stabilizálódott, amikor az iszapszinten 1 mg/l O₂ fölé emelkedett az oxigéntartalom. A hidroxén-peroxid nem okozott problémát a halaknál.

Korábbi kísérleteimből kiderült, hogy hidrogén-peroxid 0,03 százalékos vizes oldatában a halak élve maradnak mikroorganizmushoz és takarmánymész beadagolása mellett. Egy ilyen 11 hektáros, átlagosan 3 méteres vízmélységű tóban közel 100 liter hidrogén-peroxid adná ki a 0,03 százalékos oldatot, ezért szerintem vészhelyzetben az oldat beöntött hidrogén-peroxidnál jóval nagyobb mennyiség is használható, mikroorganizmushoz és takarmánymész megfelelő arányú használata mellett, hogy gyorsabb eredményt érjünk el.

Meg kell jegyezni, hogy ez a rapid eljárás csak akkor működik, ha már előtte is használtunk takarmánymest és aktivált mikroorganizmushoz. Sajnos akkor sem működik az eljárás, hogyha a vásárolt EM mikroorganizmushoz aktiválás nélkül adagolunk 30 százalékos hidrogén-peroxidot, mert akkor nem nő az oxigéntartalom, sőt az első napon csökken az oxigén mennyisége, tehát az nem használható. Folyamatos mérés esetén oxigénhiány prognosztizálható a tavakban. Amikor az iszapszinten nincsen mérhető oxigén, akkor be kell szerezni a hidrogén-peroxidot és az aktivált mikroorganizmushoz.

KOZÁK BALÁZS

Halinnofish Kft.

Fehértón is érzik a gazdasági nehézségeket

Nehéz idők járnak a magyar gazdaság szereplőire, a tógazdaságokra is. A klímaváltozásnak erősen kitett halászati ágazatnak egyre gyakrabban kell aszályos, vízhiányos időszakokkal megküzdenie, és enyhe téllal, amikor nincs védelmi jégpáncél a tavakon. Ennek következtében egész évben jelentős madárkárral kell számolni. A gazdasági válság szintén kihat a tógazdaságokra, hiszen a termelés inputanyagainak drasztikus drágulása 20-30 százalékkal növelte az önköltséget. Sztanó János, a SZEGEDFISH Kft. tulajdonos-ügyvezető igazgatója arról számolt be, hogy ebben az esztendőben nem számítanak jó eredményre.

A vízhiányon kívül az összes többi negatív pénzügyi és piaci hatás begyűri a szegedi tógazdaság gazdálkodásába, kezdte mondandóját az igazgató. A vízpótlás csak azért megoldott a 2100 hektáros tógazdaságban, mert a Tiszából veszik vizet a tavak üzemi szintre való feltöltéséhez. Ez azt is jelenti, hogy nincs belvíz, és az Algyői főcsatornán keresztül lehet szivattyúzni a vizet. Am a szivattyúk működtetése jelentős pluszköltséggel terheli a gazdasá-

got. Az áram ára a duplájára emelkedett, amellett a gáz, az üzemanyag, a munkabér, a takarmány költsége is jelentősen megugrott.

Szerencsére elegendő tenyészanyaggal rendelkezik a cég, olyannyira, hogy ivadékból 60-70 tonnát értékesítettek társz gazdaságoknak. Ezt azért sem volt nehéz, mert a szegedi tükörponty uniós eredetvédelem alatt áll, és egészséges, szép ivadékok kapnak a vevőik. Az igazgató az árak emelkedé-

sére visszatérve elmondta, hogy a körtöltéses tavaknak rendkívül nagy az energiaigénye a vízmozgatás miatt. A szivattyúkat mind a betárolásnál, mind a kiszivattyúzásnál, amikor a tavat lehalásszák, használni kell. A másik nagy kiadást a takarmány megvétele jelenti az idén, mivel a cégnek nincs szántóföldje, ahol a szükséges takarmányt megtermelhetnének maguknak. A takarmányok ára is a duplájára emelkedett. A tavaly őszi betakarításkor környékbeli gazdálkodóktól, östermelőktől vették a búzát, a kukoricát, a tritikálét, aminek 70 százalékát takarmánybúza tette ki. A tárolóknak köszönhetően az egész évi mennyiséget képesek betárolni, ezért visszatérő östermelőktől veszik meg a terményeket. Tavasszal azonban mindig szükség van rá, hogy a szabadpiacról pótolják a hiányzó mennyiséget, ami komoly kiadást jelent a cégnek.

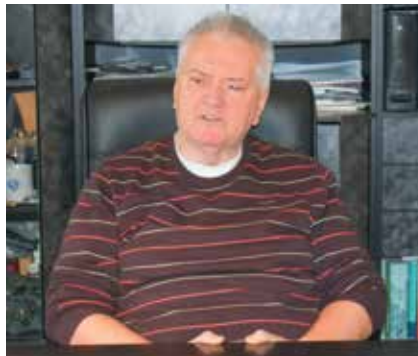
Nagy problémát okoz a fizikai dolgozók hiánya. Az igazgató hangsúlyozta, hogy halász mérnökökből, szakmérnökökből nincs hiány, mivel az egyetemeken kellő utánpótlást képez-

nek ezen a területen. A szegedi tógazdaságban három üzemegységben folyik a munka. Mindegyik üzemegységben halász szakmérnök, szaküzemmmérnök az első vezető, ezen a területen tehát jól állnak. De nincs fizikai dolgozó, halász szakmunkás, aminek az az elsődleges oka, hogy a középfokú képzésük megszűnt Magyarországon. Másrészt a folyamatos álláshirdetések ellenére egyáltalán nincs jelentkező. Még csak azért sem hívják fel a céget, hogy milyen fizetésért keresnek munkaerőt.

A térségben működik egy munkaközvetítő cég, ahonnan egy-egy lehalászáshoz, hal-kihelyezéshez, halválogatáshoz alkalmi munkásokat kapnak, de a szakképzetlen munkaerő igénybevétele kényszermegoldás, hiszen minden pillanatban oda kell rá figyelni, emiatt nem hatékony a munkavégzés. Sokan gondolják, hogy a halász szakmához nem kell képzettség. Hát ebben tévednek, mert a halállományt gondozni, etetni, figyelni kell, nehogy betegség üsse fel a fejét. A takarmányt időnkben, elegendő mennyiségben kell kiszórni, mert különben nem nő a hal. A hálózás, a lehalászás is nagy szakértelmet kíván, nem beszélve az eszközök, a szerszámok, a gépek, berendezések használatáról, karbantartásáról. Az igazgató hangsúlyozta, hogy azonnal fel tudna venni 20-25 embert a céghez, mert nemcsak a tavakhoz, hanem a halfeldolgozóban is szükség volna új munkaerőre. A halfeldolgozóban ideális (légkondicionált) körülmények között dolgoznak, és nem szükséges iskolai végzettség sem, mert a régi dolgozók betanítják az újakat haltisztításra, filézésre – de erre a munkára sincs jelentkező.

Ami a piaci halat illeti, az idei évben még szűkösebb lesz a kínálat, de a jövő évtől már nem lesz probléma a piac maximális ellátása. Ivadékkal jól állnak a tógazdaságok, ezek a halak 2023-2024-ben már elérik a piaci súlyt. Szegeden 2020-2021-ben nem volt elegendő kétnyaras ponty, ami az idei évre biztosítja a piaci halat, mivel három év kell a 2-2,5 kilogrammos súly eléréséhez. Az állandó vevőket természetesen folyamatosan kiszolgálják, így a dél-alföldi térségben nagyon sok halászcárdát, éttermet látnak el jó minőségű hallal. Baja térségéből is vannak állandó vevők. Arra viszont már kevésbé vállalkoznak, hogy a korábbi, 20-30 százalékos export mennyiséget is biztosítsák. Az idén visszafogják az exportot, amit részben Nyugat-Európában, a HungaroFish Kft.-n keresztül teljesítettek, részben pedig a cég látta el szegedi hallal az erdélyi magyarokat. Az export mennyiségét a termelés 10 százalékára csökkentik. Az idei év nem alakul jól, mert a termelési költségek nagyon emelkednek, és fennáll a veszélye, hogy 2022-ben veszteséges lesz a cég, fogalmazott Sztanó János.

A halfeldolgozó megépítése jó ötletnek bizonyult, mert sok olyan étterem van ma már, hogy csak az elsődlegesen feldolgozott haltermékeket hajlandó megvenni. A nem hűtött, friss hal iránt egyre nő a kereslet a lakosság körében is, így egész évben van forgalom. A húsvét és a karácsony kiemelt halfogyasztási időpontok, ekkor még az előre megrendelt halért is sorba kell állni. Ma már nem szeretnek a családok odahaza halat tisztítani, ugyanakkor azt is tudják, hogy a halból vásárolt termékekkel friss halból készítik a halászlévet, a rántott ponty szeletet, és más finom halételeket.

Sztanó János igazgató

A SZEGEDFISH Kft. mindig pályázott MAHOP-forrásokra. Az igazgató szerint nagy probléma, hogy nem tudni, mikor írják ki a nekik fontos pályázatokat. Ezek közül az egyik a fejlesztési támogatásokra vonatkozik. Korábban kezdeményezték, hogy a fejlesztés között szerepeljen a gazdasági kisvasút fenntartása, felújítása, új mozdony beszerzése. A cégnek ez létfontosságú, mert Fehértón kizárólag kisvasúttal lehet közlekedni, a pálya hossza meghaladja a 14 kilométert. A gazdaságban kizárólag kisvasúttal tudják a helyszínre szállítani takarmányt, de a halat, a trágyát, az embereket is a járművel juttatják el a megfelelő helyszínre. De a meglévő eszközök, a csónakok pótlására is szükség volna. A megnövekedett energia-költségek miatt – és ez már a másik fontos pályázati lehetőség – azt tervezik, hogy naplemparkot telepítenek – ha lenne rá pályázati forrás. A cégnél ugyanis igen jelentős költségeket emészt fel az áramfelhasználás is, amit megújuló energiával ki tudnának váltani. Az igazgató úgy fogalmaz, hogy jó volna minél hamarabb megtudni a pályázati lehetőségeket, de a hírek szerint a pályázatokat csak ősszel írják ki. Így csak jövőre lehetséges a beruházásokat megvalósítása.

Ha már a támogatásokról beszélünk, Sztanó János elmondta, hogy a környezetvédelmi támogatásra is nagy szükségük volna. A tavalyi madár-szinkronszámlálási adatokat feldolgozva – a Csongrád-Csanád Megyei Madártani Egyesület számolja és összegzi minden hónap végén a madarak

számát – kitűnik, hogy a hét legnagyobb halfogyasztó madár (124 madárfajta számolnak egyébként) évente 40 millió forint értékű halat eszik ki a tavakból, ami 6-7 tonnával jelent. A cégvezetés nem akarja elzavarni, kilőni a madarakat, sem ritkítani az állományt, mert tisztában vannak vele, hogy a madaraknak is kell az élőhely. De az nem elfogadható, hogy – és ezt évek óta hangoztatja a halász szakma – minden költséget-veszteséget kizárólag a tógazdákra kell fizetnie. Fehértón egyébként hivatásos vadászok és halőrök riasztják a nagy kormoránt és a sárga lábú sirályt, és megengedett számban ritkítják a madárállományokat. A cégnek 12 halőre dolgozik a tavaknál, akik az őrzési feladatokon túl figyelik a halállomány éjszakai mozgását és a zsülipeket kezelik a vízbefolyásoknál.

A cég vezetőinek a társadalmi szerepvállalása is széles körű, s a helyi szervezeteknek nem csak aktív tagjai, hanem aktív támogatói is. Ez adottság is, fogalmazott az igazgató, mert a cég 2100 hektáros tógazdasága több település határában – Sándorfalva, Kiskundorozsma, Szatymaz és Szeged – fekszik. Az érintett települések önkormányzataival, civil szervezeteivel azért is ápolnak szoros kapcsolatot, a cégvezetés négy évtizede irányítja a tógazdaságot, így szinte mindenkit jól ismernek. Aktívan közreműködnek a karitatív szervezetek munkájában is. Sztanó János több évtizede tagja a Rotary Klubnak, Lódi György, a cég másik tulajdonosa, termelési igazgatója a Lions Klub munkájában vesz részt, és ahol szükséges, ott segítenek is a rászorultaknak. Tavaly volt Szegeden halfőző fesztivál, várhatóan idén is megrendezik ősszel a nagyszabású rendezvényt, amennyiben a pandémia engedi. Ezen a rendezvényen természetesen a szegedi tükörpontyból készülnek a halászlék, és más halételek is. A cég egyébként a Rotary Klub sátrában látja vendégül döntően a hazai, de a szomszéd országából érkező klubtagokat is.

A klímaváltozás kicsit beleszól a megszkott tavasi tógazdasági munkák elvégzésébe, mondta az igazgató. A jelentős hőingadozás nem könnyíti meg a szaporítást, mert tartós meleg időre van szükség az anyahalak fejéséhez, az ikrák keltetéséhez. A klímaváltozással tulajdonképpen a négy évszak markáns időjárási különbségei tűntek el, áprilisban, a tavasz nem igazán jön el, egyik nap fagypont alatti a hőmérséklet, másnap a 20 Celsius-fokot is meghaladja. Normális tavasi időre van szükség, mert a körtöltéses tavak gyorsan reagálnak a jelentős hőingadozásra. Egy-egy hidegfront negatív hatással van a halak étvágyára, a súlygyarapodásra, egyáltalán, a létükre, mondta végezetül Sztanó János.

H. GY.

Új utakon a horgásztársadalom

A Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) harminchét közfeladatát az Országos Horgászszervezeti Szolgáltató Központ (OHSZK) hajtja végre. A közfeladatok terjedelmes listájának végrehajtását egy szép, minőségi kiadványban összegezte az OHSZK. Dr. Dérer Istvánnal, az OHSZK főigazgatójával készített interjúnkat terjedelmi okokból csak felérésben közöltük a márciusi számunkban, ezért több közfeladatra most, a folytatásban térünk ki részletesebben.

• Főigazgató úr, a közfeladatok közül a horgászturisztikai fejlesztések nem öncélúak, hiszen a megvalósuló beruházásokkal nem csak a horgásztársadalmat, hanem a szűkebb környezetüket is gazdagítják. Mi valósult meg a nagyívű elképzelésekből, tervekből?

– Ha megpróbáljuk pontosabban meghatározni, hogy igény szinten mit is takar a horgászturizmus, akkor láthatjuk, hogy több terület turisztikai elképzeléseit is beépíthetjük a fejlesztési palettába. Lásd a kifejezetten aktív vagy ökoturisztikai elképzeléseket vagy a gasztroturisztikai célú fejlesztéseket, nem beszélve a komplex szemléletű helyi és regionális turisztikai fejlesztési elképzelésekről. Igen ám, de a MOHOSZ, mint a legnagyobb civil társadalmi szervezet, eddig kimaradt a programszerű tervezésből, vagyis nem kapott strukturált állami turisztikai fejlesztési céltámogatást, ezért csak pontszerű fejlesztéseket tudott támogatni vagy megvalósítani. A horgászatot érintő rendszerszerű átalakítás egyik utolsó pontjaként ezt a területet is rendbe kell tenni, hiszen az alapvető horgász infrastruktúrában is óriási hiányosságokat tapasztalunk, ami így csak kis részben szolgálja, szolgálhatja a turizmust, egyben a horgászokmányolást és ügyvitelt is. A rendszerváltás utáni húsz-huszonöt évet a MOHOSZ sajnos – több okból is – szinte „hibernálva” töltötte, mert a szakmai és pályázati támogatási felületeken nem aktíválódott, szervezeti egységei nem újultak meg, nem alakultak át, inkább kényszerűen a saját belső feszültségeit próbálta kezelni, és egyben tartani magát. Az elvesztegetett jelentős idő hátrányát nehéz behozni pár lépésből, ezért jutottunk el oda, hogy a vízparti, horgászati, kiszolgálói infrastruktúrákkal alapvető problémák vannak, mert sok helyen kritikus mértékben elhasználódtak.

– Kétségtelen, hogy a 40-50-60 évvel ezelőtt kialakított vízparti horgászlehetőségek eléggé erodálódtak...

– S erre az infrastruktúrára kellene építeni a minőségi szolgáltatásokat, ami,

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Dérer István főigazgató

ugye, szinte lehetetlen. Ezért van szükség a fejlesztésekre, például megfelelő színvonalú csónakkikötőre, -kölcsonzóra, közösségi helyiségre, de büfére, szállásra, egyéb vízparti infrastruktúrára is. S itt jutunk el oda megint, hogy ezt szinergiában, hálózati logikával kell és lehet hatékonyan üzemeltetni. Van egy komoly előnyünk is egyes más, pontszerű ágazati fejlesztésekkel szemben, mégpedig az, hogy látunk garanciát arra, hogy önerőből és tartósan fenn is tudjuk tartani az új beruházások eredményeit. Sok fejlesztés legnagyobb hibája, hogy a beruházás megvalósulása után megkérdőjeleződik, hogy vajon fenntartható-e az adott objektum. Ha heti 5-7 nap, napi 7-8 órában tudjuk az alapszolgáltatásokat biztosítani, akkor a kellemest a hasznossal összekötve ki tudjuk alakítani az alap infrastruktúrát, illetve erre ráépítve a horgászturizmus támogatását. Szerintem aktív és egyben ökoturizmusnak számít, ha valaki szabadidejében, a szabad levegőn szeretne lenni, egyedül vagy a családdal, nem beszélve az egészséges mozgás örömről. Szóval, ez a nagy közösség is megérdemli az állami támogatást, s ennek megadására most nyitott a kormány is, így talán hamarosan bejelenthetjük, hogy a fontossági sorrend betartásával megkezdhetjük a hálózati elemek kiépítését.

• Talán a döntéshozók sem gondoltak úgy a horgászturizmusra, ahogy most Önök bemutatják...

– Lehet. Ettől függetlenül ki kell irtani a közgondolkodásból annak a maradékát is, hogy a horgászat a gumicsizmás, a sörösüvegeket a vízparton elhajigáló idősebb horgászt, a passzivitást jelenti. A MOHOSZ regisztrált horgászainak korfájából látszik, hogy ez a kép már nem a valóságot ábrázolja. A mi korfánk is leképezi a társadalom korfáját, sőt, egyre nő benne az aktív korosztály és a hölgyek száma. A horgászok döntő többsége ma már igényes, nemcsak a környezetére, hanem a megvásárolt szolgáltatások színvonalára is, mert egyéni, családi vagy közösségi, szabadidős vagy sportprogramként egyaránt kényelemben szeretnének rövidebb-hosszabb időszakot tölteni a vízparton vagy a szállodákban. Így a horgász is sokszor – jövedelmi helyzete szerint – prémium jellegű, magasabb színvonalú szolgáltatást vesz igénybe. Van, aki jachtról horgászik a Balaton közepén, és van, aki kerékpárral teker az első szabad vízpartra. Nekünk mindkét polaritást és a közte lévő sokszínűséget képviselnünk kell. Ezért fogalmaztuk meg a 2024-ig tartó stratégiánkban, hogy mit gondolunk a horgászturizmusról.

• Szögezzük le, hogy a horgászbiznisz egésze igen komoly bevételt jelent az országnak.

– Így igaz, hiszen a gépjárművásárlástól kezdve, az utazáson és a szálláson keresztül a horgászfelszerelés, az etetőanyag megvásárlásáig minden beletartozik. A horgász hajlandó sok pénzt áldozni a hobijára, tehát ez több ezer főt foglalkoztató, több tízmilliárd forintos bevételt biztosító ágazat, ami már fajsúlyosan, nemzetgazdasági jelentőséggel megjelenik a GDP alakulásában.

• Azt látom, hogy Önök is nagyon fontosnak tartják az élőhelyrehabilitációt, a hazai vizek élővilágának a megvédését. Milyen állapotban van a MOHOSZ által kezelt 140 ezer hektáros természetes víz?

– Közelítsük meg a kérdést a halállomány helyzete felől, hiszen ha van hal, és ha a hal jól érzi magát a vízben, akkor a víz minősége és a horgász hangulata nagyjából rendben van. Az elmúlt három évben a 800 millió forint értékét meghaladó intervenciók pontytelepítésen túl több mint 150 horgászszervezet részesült összesen 450 millió forint értékű haltelepítési támogatásban. Ha megvizsgáljuk a fogás és a telepítés összefüggését, akkor azt látjuk, hogy

jelen pillanatban 5666 tonna halat fognak ki a horgászok, míg a telepítés 4500-5000 tonna között mozog. A korosztályos különbségek, a szelektív horgászat tényezői miatt több halat teszünk be a vízbe, mint amennyit kivesszünk, hiszen a természetes szaporulatnak köszönhetően is nő a halállomány. Ugyanakkor a kormoránok a fiatalabb korosztályból és az értékes halakból éves szinten több mint 4000 tonnát (más források szerint akár 5500 tonnát) esznek meg, ami az egész állományi fejlődési görbét megváltoztatja, és minőségben, valamint mennyiségben egyaránt degradálja az egész hazai halállományt. Ez tehát nem csak árnyalja, hanem beavatkozások hiányában lassan el is sötétíti a pozitív képet. A másik megjegyzésem, hogy a klimatikus változások miatt a természetes vizeken a párolgási veszteségeket, az aszályból adódó vízhiányokat programozott vízviszataratással és vízkormányzással, mielőbb pótolni kell, mert az alacsony vízszinteknél, pangó vizeknél a természetes ivások zömmel elmaradnak, vagy még inkább nem tud a kikelt ivadék „gyökeret verni”, felnőni. Pedig egy jó ivás a természetes vízben egy adott halfajból legalább tíz év haltelepítését pótolhatja.

• Örülök, hogy megemlíti a kormoránt, ugyanis a haltermelők évek, évtizedek óta könyörögnek azért, hogy a madárkárból keletkező jelentős költségeket kompenzálják. Együtt talán el lehetne érni valamilyen eredményt abban, hogy a madarak és egyéb védett halebő állatok okozta károk mérésére kompenzációt kapjon az ágazat.

– A kormoránállomány nemcsak az általa elfogyasztott évi 4000-5500 tonna hallal okoz nagy kárt, hanem azáltal is, hogy milyen halat eszik. Leginkább a fiatal, természetvédelmi vagy beszerzési értéküket tekintve költséges halakat fogyasztják. A kormoránok boncolásából kiderült, hogy jellemzően nem busát, kesz eget, törpeharcsát esznek, hanem inkább a telepített vagy felnövekvő, fiatalabb korosztályú nemes és védett halakat fogják. A horgászoknál viszont hagyományosan a ponty a legnépszerűbb horgászhal, második helyen még mindig az ezüstkárász szerepel, míg a bronzérmes a keszegfélék kapják. A ragadozóknál a süllő viszi el a pálmát, de abból is csak 233 tonnát visznek el a horgászok, míg a kormoránok súlyra – és főleg darabszámra – jóval többet esznek ennél. Mindebből következik, hogy az állami tulajdonban lévő őshonos, nemzeti kincsként is definiált halállomány nem tud olyan mértékben fejlődni, ahogy ezt a horgászfogások és a telepítések indokolnák, vagyis jelenleg csökken az állami halva-

gyon értéke. S még annyit hozzátennék, hogy adott esetben a kormorán, mint védett madár egy nap akár három-négy védett halfajt is elfogyaszt, amelyek eszmei értéke nagyobb, mint a kormoráné. Ők nehezen láthatók, nem jól fényképezhetők – csak mi tudjuk őket megvédeni! Én azt gondolom, hogy mindegyik veszélyeztetett élőlény, faj, és egyed azonos minőségű természetvédelmet érdemel – éppúgy, mint az emberi jogok esetében...

• Láthattuk, hogy a Velencei-tónál milyen károk keletkeznek vízhiány miatt...

– A vízhiány felelősségét végképp nem szabad a MOHOSZ-ra terhelni, mert ebben a témakörben – víztározás, vízkormányzás, árvízi tározók multifunkcionális kialakítása stb. – mi kicsik vagyunk, kevesek vagyunk. A Velencei-tó esetében nincs meg a kellő vízutánpótlást biztosító bázis. Már a katasztrófa előtt jeleztük, hogy gyakorlati megoldást kell találni a természetes vízutánpótlás biztosítására, de ezeket a javaslatokat még nem vették figyelembe. Mi azt javasoltuk, hogy a Duna biztosítsa a vízpótlást, mert behatárolt, relatíve kis méretű és terhelt vízgyűjtőn belül Pátka és Zámoly bővítésével nem lehet hatékonyan megoldani a problémát, de ezt a szaktekintélyek elutasították. Nem mennék bele a számháborúba, de ha Velencén nem esik, akkor a felette pár kilométerre lévő víztározóknál sem esik. Ha igen, mindkét helyen és ekkor közvetlenül le lehet vezetni a vizet a tóba. Ugyanakkor el kellene gondolkodni azon is, hogy az itt igen korlátozott rendelkezésre álló víznek jelenleg kik a hasznélvezői, és kik viselik a költségek terheit. Hasonló kérdéseket fogalmazhatunk meg a Balaton esetében, ahol szintén egyre kevésbé van biztosítva a teljes mennyiségű víz utánpótlása. Sokan a horgászokat okolják mindenért, holott meg kellene nézni, hogy a vízminőség romlása, a halpusztulás milyen okokra vezethető vissza. Algavirágzások könnyű mondani, hogy a horgászok – az egyébként a feletetéssel jelentős részben beépülő – etetőanyagokkal szennyezik a vizet, de nem veszik figyelembe, hogy a csatornázás és a vízművek hiányosságaiból adódóan mennyi szennyvíz folyik a tóba, mennyi káros anyag kerül bele esőzéskor a mezőgazdasági földekről, mennyi káros anyag jut a vízbe a vitorlások kenőanyagai révén, vagy a fürdőzők napolajából. És megemlíteném a vízimadarak ürülékét is, ami szintén felborítja a foszforháztartást. Csendben mondom, hogy több szennyező anyag közül sokszor csak az ötödik helyen jöhet a horgász felelőssége az etetőanyagokkal okozott quasi szennyezéssel, amit egyébként – mint említettem – a halak, s az alsóbb rendű szervezetek megessznek.

Fontos üzenet, hogy a MOHOSZ-nak sokkal inkább katalizátori szerep jut a problémák feltárásában, a megoldási javaslatok megtételében. Nekünk is vannak szakembereink, és vannak szakvéleményeink is, de az már nem a mi felelősségünk, hogy a döntéshozók hogyan döntenek. Az igen, hogy legyen vállalható, alátámasztható véleményünk!

• Jövőre életbe lép az új Közös Agrárpolitika. A Green Deal mennyiben segíti a horgásztársadalom elképzeléseinek a megvalósítását?

– Stratégiánk egyik pontja arról szól, hogy a MOHOSZ rögzíteni kívánja, hogy korunkban már nem létezik víz és hal emberi jelenlét, beavatkozás és igénybevétel nélkül, így nem lehet prioritás a „természetvédelmi szemlélet kizárólagossága” – ugyanakkor a természetvédelem jogos és arányos szempontjainak az eltörlése sem. Az egész arról szól, hogy együttműködésre vagyunk ítélve. De ez azt is jelzi, hogy ki-ki ismerje a saját korlátait, s azt, hogy meddig mehetünk el. Egy ekkora szervezetnek hallatnia kell a hangját – és meg is kell hallani.

• Végezetül: milyen feladatokra koncentrálnak az idén?

– Az egyik legfontosabb, hogy a közfeladatok működési jellegű finanszírozását megoldottuk, a központi szervezet működésének átalakítását befejeztük, s az új szervezeti modell a gyakorlatban jól, egyre jobban működik. Viszont a változások jelentős részét még területi szinten is meg kell valósítanunk, és a horgászok szempontjából ez hoz majd igazán minőségi változást. Már nem a szervezetek száma a fontos, hanem a szervezetek által nyújtott szolgáltatások minősége lesz a fokmérő. Ha sikerül biztosítani normatív forrásokat fejlesztésre és beruházásra, akkor a jövő évben véget érhet a „rendszerátlás időszak” a MOHOSZ számára, mert kezünkbe vettük jövőnk formálását. Lépésről lépésre haladva megvalósíthatjuk a horgászturisztikai fejlesztéseket, a közfeladatok ellátását pedig az elvárt színvonalon finanszírozni tudjuk, továbbá a MAHOP Plusz keretében is fejleszteni tudjuk a természetes vizek élőhelyeit, átalakíthatjuk a haltermelés struktúráját, új halfajokat vonhatunk be a termelésbe. Úgy gondolom, hogy tervezhető, megnyugtató építkezés feltételeit teremtettük meg. A társadalmi, ökológiai és egyéb hozzáadott értékeket, s a rekreációs horgászat és a halfogyasztás egészségre gyakorolt pozitív hatásait el kell ismernie a mindenkori kormányzatnak, így együtt mehetünk előre. A helyes utat már megrajzoltuk, most tovább kell indulni, és végig kell mennünk rajta végre.

HAJTUN GYÖRGY

Az év első halfőző versenye, a dávodi csukapörköltfőzés

Nyolc éve, hogy Horváth Árpád kezdeményezésére megrendezték Dávodon az első csukapörköltfőző versenyt. Az ötletgazda egyben a szervező is, és évről évre komoly előkészületeket tesz annak érdekében, hogy az év első halfőző versenye színvonalas és eredményes legyen.

Az elmúlt évben jó néhány versenyző érdeklődött, hogy február utolsó hétvégéjén lesz-e csukapörköltfőző verseny, de a covid-19-járvány miatt elmaradt a rendezvény. A versenyzők ígéretet tettek, hogy amennyiben nem szól ismét közbe a járvány, 2022-ben újból összemérik a főzőtudományukat. Az idei versenyt már szabadtéren, a Dávod község temploma előtti téren rendezték meg, 17 csapat részvételével. Azért csökkent a számuk a tavalyihoz képest, mert a verseny előtti napokban 5-6 csapat lemondta a részvételét különböző okokból.

Horváth Árpád egész napra jó szórakozási lehetőséget biztosított a hazai és a határon túlról érkezett, összességében mintegy száz embernek. A hazai csapatokon kívül a rendezvényen korábban is részt vevő horvát és szerb csapatok is eljöttek.

Aki egy kicsit is járatos a horgászati rendben, az tudja, hogy februárban a csukát fogni még tilos. Ennek ellenére jégtörő Mátyás idejére szervezték az országban és Európában is egyedülálló főzőversenyt. A főzőverseny azért egyedülálló, mert sehol máshol nem főznek csukahúsból finom ételeket. Megkérdeztük az ötletgazdát, hogy hogyan biztosították az ételek alapanyagát. Az alapanyagot fagyasztott állapotban szerzik be, ám ez sem a szervezőt, sem a versenyzőket nem hátráltatja abban, hogy odaálljanak a bográcsok mellé.

Fagyasztott csuka ide vagy oda, finomabbnál finomabb ételek készültek. A hagyományos pörköltön kívül volt, aki gom-

bával vegyítette az ételt, s mondhatni, hogy ez azért volt jó ötlet, mert a kicsit száraz, de igen finom és egészséges csukahúst szaftosabbá tette. A Halkolbász Lovagrend csukából készített haltatárt és halkolbászt. Volt, aki egészben sütötte meg a halat, és volt füstölt csuka is. A főzőversenyen beigazolódott, milyen változatosan lehet elkészíteni a csukát is, és hasznosnak bizonyult a helyi ízvilággal készített ételek megismerése, kóstolása. A csukapörköltfőző verseny mellett farsangi fánksütő versenyt is rendeztek, így különböző házi lekvárokkal ízesített fánkok tették teljessé az ebédet.

Miután magánrendezvényről van szó, nem kerülhet meg az anyagi feltételek előteremtésének a kérdése. A dávodi önkormányzat nem tudott támogatást adni, de Zsigó Róbert, a térség országgyűlési képviselője anyagi támogatást nyújtott. A dávodi polgárőr egyesület az ötletgazda rendelkezésére bocsátotta új asztal- és padgarnitúráját, amit Szántosi Tibor helyi vállalkozó szállított a helyszínre. Szintén anyagilag támogatta a rendezvény megtartását Sü-

Horváth Árpád és Sziráki Bence

megi Zoltán vállalkozó, míg a Galló-csárda, a Pontylak vendégház és a Hotel Fortuna, a helyi fürdőház is támogatta a verseny megrendezését.

A szponzorok megszerzése minden évben gondot okoz, ezért már a verseny befejeztével meg kell kezdeni a kapcsolatfelvételt a jövő évi rendezvényre. Jó volna biztos alapokra helyezni a rendezést, mert nyolc év alatt bebizonyosodott, hogy a versenyzők igénylik a rendezvényt, szükség van az év első főzőtalálkozójára. Horváth Árpád azt mondta, kezdeményezni fogja, hogy a csukapörköltfőző verseny bekerüljön a helyi értéktárba. Sziráki Bence, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) ügyvezető igazgatója a helyszínen megígérte a szervezőnek, hogy jövőre a MA-HAL is támogatja a rendezvény megtartását.

Horváth Árpád továbbra is halórként dolgozik a Bajai Sporthorgász Egyesületnél és a Szeremlei Horgászegyesületnél. Az idei évtől a Kalocsai Horgászegyesületnél is ellát társadalmi halóri feladatokat. A vizek állapotával kapcsolatban Horváth Árpád elmondta, hogy hiányzik a halállományokból az amur, mert nagyon elszaporodott a nád, a vízi növény, amit amurral természetes módon lehetne gyéríteni. A halfaj nem őshonos a hazai vizekben, ezért természetes vizekbe tilos telepíteni. De van már törekvés arra, hogy engedélyezzék az amur telepítését is. Ami a főzőversenyt illeti, jövőre ismét lesz Dávodon ilyen rendezvény.

H. GY.

Eredmények

Csukapörköltfőző verseny:

1. Tóth Tibor, Dávod
2. Gyuricza Tibor
3. Kunsági Vadásztársaság, Ecsegfalva.

Fánksütő verseny:

1. Dávodi Nyugdíjas Klub
2. Tóth Anna
3. Kunsági Vadásztársaság, Ecsegfalva

